

KANSANOPETTAJAIN
OSKEYHTIÖN
PAINASTO

Niilo
Jouluk. y. m.

Joulupukki

1904

Kansanopettajain Osakeyhtiö
Valistus, Helsinki.

Joulupukki I, 16 siv. Hinta 50 p.

Osakeyhtiö F. Tilgmann. Helsinki 1904.

Mitä kuu näki joulu yönä.

Kuu valvoi taivahalla joulu yönä.
Valaisu nyt, kuin aina, on sen työnä,
Mut tuhansittain kynttilät kun loistaa,
Yön synkeyttä uljaasti ne poistaa.
Ei kuulla siis nyt ole paljon työtä.
Maan jouluilla se ehtii olla myötä.

Kuu loistosaliin katsoi akkunasta
Ja näki monta rikkaan miehen lasta,
Ne joulukuusen ympärillä pyöri,
Kuin keijukaiset riemumiellä hyöri.
Niillä oli vaatteet kauniit kaikill' yllä.
Ne makeisia saivat yltäkylä,
Ja joulupukki lahjojansa kantoi,

Niit' iltaa pitkin runsain määrin antoi:
Ne reet ja rattaat, sukset, luistit, laivat
Ja nuket, varsat, lehmät, lampaat saivat,
Myös värilippaan, kuvakirjan rakkaan
Ja lelut muut — ken vois ne mainitakaan!

Ja iltaspöytä notkui herkkuihin alla,
Ja hyvinvointi uhkui kaikkialla,
Ja iloista ei yhtään osatonta,
Vaan eipä oikein tyytyväistä montaa.
Kuu kateutta, ylpeyttä näki,
On oikullista joskus pieni väki. —
Vaan pikku neiti kadun kulkulapset
Toi loistosaliin, räyhät, vanuhapset,

Ihailta kuusta komeata antoi
Ja hedelmiä, ruokaa heille kantoi,
Ja pienimmälle lahjaks alttihin
Hän nuken parhaan kainalohon pisti. —

Yks' pikku poika kaupungista palas
Iloisna armast' äitiensä halas,
Sai köyhän köyhän leikkiverinsa
Hän täksi iltaa tuoda juhlihinsa,
Ja joululahjaks antaa hälle somat
Hän luistimet sai, uljaammat kuin omat.

Kuu hyvää yötä nyökkäs miekkosille
Ja siirtyi sitten muille akkunille.

Nyt majoihin se katsoi matalaisten
Ja näki siellä joulut pienokaisten.
Useilla loisti sievä joulukuusi,
Monella oli yllä puku uusi.
Sai moni omenoita, rinkeleitä,
Myös joulupukki muisti joskus heitä.
Kas, silloin riemu nousi kattoon asti,
Ja leikit laulut sujuivat rattoisasti.

Odotti siellä pöydällä oiva pala,
Ja joulupuuro, kakku, livekala,
Mon' isä, äiti pyhää kirjaa luki,
Ja nukkejansa tyttö riisui, puki.
Ja monta oli oikein tyytyväistä.
Kuu piti paljon lapsosista näistä.
Hän nauroi heidän pikku kepposilleen,
Ja hyvää yötä nyökkäs ystävilleen.

Kuu metsämökkiin katsoi akkunasta
Ja näki kaksi kalpeata lasta
Ja äidin, väsyneenä päivän töistä.
Yö eronnut ei muista pyhäöistä.
On köyhää siellä, kaikesta sen näki.
Ei tiedä joulun loistosta tää väki.
Tuo puhtaus vaan ilmaiseepi juhlaa,

Kun paistaa kuu, he kynttilää ei tuhlaa.
Vaan jouluruokaa vaille ei jää kukaan,
Kun eletty on kauvan säästin mukaan.

Ei ole käynyt joulupukki siellä.
Mut lapset istuu kuullen ilomiellä,
Kun äiti kertoo Jeesuslapsen vaiheet

Ja kuvaa heille joulun ilonaiheet.
Niin siunaten he uneen vaipuu vieno.

Kuu kauvan katsoo tähän majaan pieneen.

Kuu katsoo — katsoo — enkel' kultasiiپی
Nyt liiti taivaasta ja mökkiin hüipi,
Ja hymysuin hän vuoteen ääreen kulki,
Sylsiinsä lapset uinuvaiset sulki,
Ne korkeuden kirkkauteen kantoi
Ja niiden nähdä taivaan aivot antoi.

Idässä aamunkoi jo vieno koitti.
Jo huomenkello juhlaa julki soitti,
Kun enkel' laski lapset vuotehel-

len.
Ne autuaana uinui hymyellen.
Hän siunas heitä — kirkas valo hohki —
Ja lensi jälleen korkeutta kohti.

Jo heräs äiti. Joulun kunniaksi
Hän kahvit keitti, vehnäleipää kaksi
Hän kuppein viereen laski, oven sulki

Kun ulos hüipi, joulukirkkoon kulki.
Kun päivän tullen, rauha tunnossansa

Ja joulun riemu puhdas rinnassansa,
Hän palas sieltä lapsiensa luoksi,
Ne riemumielin häntä vastaan juoksi:

„Oi äiti, äiti, nähdä saimme taivaan!
Se unta ei, vaan toden totta aivan!

Me emme tiedä, missä, miten — mutta
Nyt sielumme on täynnä kirkkautta...“

Kuu katsoi kauan mielissängsä heitä,
Ja äiti neuvoi käymään hyveen teitä.

Ei vertaa onnen näiden köyhään lasten
Voi kultalinnat nähdä kuningasten.
Oi aarre, jot' ei maailma voi antaa!
Ne taivasta nyt sielussansa kantaa!

Juho Laine.

JEESUS ELÄMÄN VALKEUS.

aimenia Betlehemin kedoilla ympäröi jouluyönä *Herran kirkkaus*, ja Itämaan tietäjiä johti Jeesuslapsen luokse kirkkaasti loistava tähti. Osaammeko tulkita, mitä Herran kirkkaus ja tuo loistava tähti puhuvat meille? Eivätköhän ne jokaiselle, jolla on korva kuulla niiden kieltä, todista, että syntynyt on *maailman valkeus*, pimeydessä vaeltaville koittanut on *elämän valkeus*?

Valkeutta janoo sielumme. Oletko tarkannut tiedonhaluista lasta? Niinkuin muutamat kukat kääntyvät sen mukaan kuin aurinko kulkee taivaalla, niin että ne aina ovat suunnatut valon lähdeksi kohti, niin tuollainen ihmistaimi kiihkeällä innolla etsii valkeutta, etsii vastauksia niihin kysymyksiin, jotka ympäröivä elämä asettaa sille. Ja koko ihmiskunnan historia kertoo jokaiselle, joka osaa selittää sen syvimmän sisällyksen, ihmiskunnan taisteluista uusia valonsäteitä löytäkseen. Se kertoo suurista uhrauksista, joita tämä taistelu on maksanut, mutta se tietää myöskin kertoa kauniista voitoista, joita näitten uhrausten kautta on saavutettu. Joka pimeydessä viihtyy eikä valkeutta halaja, hän ei ole ymmärtänyt sydämensä sisintä kaipuuta, tai on hän väkivaltaisesti tämän sydämensä kaipuun tukahuttanut.

Valkeutta me kaipaamme, sillä me kaipaamme *elämää*. Köyhää on sen ihmisen elämä, joka elää pimeydessä. Rikas, joka ei muuta kysy, kuin miten hän lisäisi rikkauksiaan, on köyhän köyhä. Mutta köyhä, jonka on ollut suotu ammentaa valkeuden lähteistä, elää kaikessa ulkonaisessa köyhyydessään rikasta elämää. Tosin ei paljas ulkonainen tieto vielä semmoisenaan rikastuta elämäämme eikä tee sitä onnelliseksi, mutta sisällisesti omistettu tieto, joka on saanut sulautua yhteen meidän oman itsemme kanssa, joka on tullut osaksi meistä, se meidän elämäämme rikastuttaa. Valkeus, joka on tullut elähtäväksi ja ohjaavaksi voimaksi sydämissämme, se on elämän valkeus.

Korkein kysymyksistä, joihin ihmishenki etsii vastausta, on *ijankaikkisuuskysymys*, syvin elämänkaipuu on *ijankaikkisen elämän* tarve. »Niinkuin *peura himoitsee vesi-ojille*, niin minun sieluni himoitsee sinua, Jumala; minun sieluni janoo Jumalaa, elävää Jumalaa», sanoo vanhan liiton hurskas laulaja tutkiessaan, mitä hänen sydämensä syvyyksissä liikkuu. Ja hurskas Augustinus tunnustaa Jumalalle: »levoton on sydämemme, kunnes se löytää levon sinussa.» Sydämensä sisimmän kaipuun ovat nämä miehet elävästi tunteneet, ja se ääni, joka heidän sydämis-

sään huusi Jumalan, elävän Jumalan puoleen, se puhuu meidänkin jokaisen sydämessä, jos vain päästämme sen siellä kuuluvuun.

Jeesus todistaa itsestään: »*minä olen maailman valkeus; joka minua seuraa, ei hän ole vaeltava pimeydessä, vaan hän saa elämän valkeuden.*» Nämä ovat rohkeita sanoja. Jeesus sanoo tyydyttävänsä ihmishengen sisimmän kaipuun. Hän on *maailman valkeus, elämän valkeus*. Mikä oikeuttaa häntä puhumaan niin?

Sydämemme kaipaa elävää Jumalaa, ja Jeesuksessa lähestyy elävä Jumala meidän sydäntämme. *Ei ole kukaan koskaan nähnyt Jumalaa; ainosyntynen Poika, joka on Isän helmassa, hän on hänet ilmoittanut.* Jeesus ilmoittaa meille Jumalan *sanallaan*. Kun kuulemme esim. hänen vertauksensa tuhlaajapojasta, on niinkuin kuulisimme, kuinka taivaallisen Isän sydän sykkii rakkaudesta meitä syntisiä kohtaan. Myöskin *työllään* Jeesus ilmoittaa meille Jumalan. Kun näemme hänet publikaanein ja syntisten ystävänä, kun katselemme, kuinka hän etsii kadonneita, silloin me näemme, millä rakkaudella Jumala itse etsii meitä. Kun näemme hänen pyhällä innolla puhdistavan Isänsä temppeliä, taikka jyrkällä »mene pois minun tyköäni, Saatana», sysäävän luotaan synnin kiusaukset, silloin Jumalan pyhyys kirkastuu meille. Niin, — *koko hänen elämänsä* ilmoittaa meille Jumalan. Saamme katsella sitä koska tahansa: kun hän armahtaa kansanjoukkoa, joka on niinkuin lammaslauma ilman paimenta, kun hän on vihamiestensä ympäröimänä, jotka pilkkaavat häntä, kun hän rukoilee anteeksiantoa niille, jotka naulaavat hänet ristiin, tai kun hän yksin taistelee Isänsä kasvojen edessä Getsemanessa — aina näemme kirkkaita säteitä siitä Isän kunniaista, jonka heijastus hänen ainosyntisen Poikansa kunnia on. Joka totuttaa silmänsä näin katselemaan Jeesusta, ei voi olla tunnustamatta Tuomaan kanssa: »*minun Herrani ja minun Jumalani.*» Jeesuksessa hän löytää Jumalan, ja Jumalan omistaminen on elämän valkeus. Joka on Jeesuksessa saanut Jumalan omaksensa, hänen elämänsä on käynyt äärettömän rikkaaksi, oli se ulkonaisesti kuinka köyhää tahansa; hän elää jo täällä, muuttuvaisuuden ja katoovaisuuden maassa, *ijankaikkista elämää*.

Kun kesäinen aurinko nousee, katoovat yön usvat sen kirkkaitten säteiden tieltä. Se sydän, johon Betlehemin tähti pääsee paistamaan, se kirkastuu kirkastumistaan, kunnes »*vanhat katoavat, ja kaikki ovat uusiksi tulleet.*»

LAURI INGMAN.

ORAVA JA SINIPIIKA.

Oli kaunis kesäinen päivä. Aurinko hymyili herttaisen makeasti kirkkaalla taivaalla, ja linnut helkyttelivät tuhat-äänistä säveltään tuoksuvassa kuusikossa. Tuntui, kuin koko

— Orava kulta! Tule taasenkin leikkimään kanssani!

— Tulen, tulen, lausui orava ja kumarsi, kuten hyvin kasvatettu orava-nuorukainen ainakin. Nuolena kapusi hän alas ystävänsä luo ja yhdessä kulkivat he sitten tutulle leikkitaltereelelle, johon kolmaskin toveri, musikaalinen peippo, pian saapui.

Leikkitanter oli vihreä nurmikon pyöräke tyynen metsälammen rantamalla. Sen laidassa kasvoi vihreä tuomi, ja vakava metsä reunusti sitä melkein läpipääsemättömänä tiheikkönä. Vikkela orava kapusi tuomen oksalle, ja musikaalinen peippo istahti hänen viereensä. Peippo viritti iloiset säveleensä, orava viuhti hännällään ja rummutti kypälillään tahtia, ja Sinipiika tanssi. Sitä tanssia vasta olisi sopinut nähdä! Hän liiteli keveänä, kuin höyhen yli kukkaisen tanteren, yli sinisten vuohenkellojen ja tuoksuvien kielojen, niin keveänä että kukkaset vaan hiukan kumartuivat, kun hänen keijukais-

luonto olisi henkinyt puhtautta, rauhaa ja rai-kasta iloa.

Riemu oli vallannut orava-nuorukaisenkin, joka, vasta lapsuuden kodista erottuaan, reippaana ja toivo-rikkaana ensikerran nautti vapaudestaan avarassa maailmassa. Se teki iloisia kuperkeikkoja oksalta oksalle, viskeli vallattomana käpyjä pitkin kuusen naavaista runkoa ja pureskeli oksien mehukkaita latvoja. Se oli niin riemuissaan, ettei huomannut ystäväänsä Sinipiikaakaan, joka keijukaisen kuulumattomin askelin oli liidellyt kuusen juurelle, ennen- kuin tämä hiljaa kuiskasi:

jalkansa sattui niiden terttuja tallaamaan. Peippo-kin ihastui yhä enemmän, hän ummisti silmänsä ja visersi, jotta raikkaat sävelet ihan tulvimalla tulvivat.

He nauttivat niin rajattomasti, etteivät huomanneet vaaraa, joka uhkasi heitä. Viidakosta tunkeutui esiin pörhöinen koira ja heti sen jälessä metsästäjä julmine tuliluikkuineen...

Pelästyneenä pujahti Sinipiika metsään ja peipponen lehahti lentoon, mutta orava ei voinut paeta, se jäi oksalle tuijottamaan tulijoihin. Heti huomasi sen koira ja alkoi vinhasti haukkua.

— Tule pois, Pape! Mitäpä me kesäoravasta ammunne, eihän sen nahallakaan mitään tee, koetti metsästäjä houkutella koiraansa. Mutta koira ei totellut, haukkui vaan yhä vinhempaan.

— No, koska välttämättä niin tahdot, niin ammutaan sitten, tuumi metsästäjä ja ojensi kamalan aseensa oravaparkaa kohti, joka tuskissaan kyyristyi niin pieneksi kuin suinkin puunrunkoa vasten.

Jo oli hän valmis lähettämään surman luodin oravan puhtoiseen rintaan, jo tapaili hänen sormensa liipainta, kun Sinipiika tuli takaisin metsästä, hiipi hänen selkensä taa ja kuiskasi:

— Älä ammu!

Ihmeissään kääntyi metsästäjä katsomaan taakseen, mutta Sinipiika oli jo pujahtanut piiloon.

— Luulin kuulleeni jotain ääntä, mutta mikäpä se olisi mahtanut olla, mutisi hän ja ojensi uudestaan pyssynsä.

— Älä ammu! kuiskasi taaseenkin Sinipiika hänen korvaansa.

— Tässä täytyy olla jotain ihmeellistä, tuumi metsästäjä. Pidä sitten henkesi, orava parka, koska metsänhaltiat näkyvät sinua puolustavan!

Ja hän pakoitti koiransa lähtemään ja asteli pois. Mutta leikkiverit yhtyivät taas jatkamaan leikkiään...

*

Oli jo ilta, kun he malttoivat erota. Orava ja peippo jäivät metsään yöksi, mutta Sinipiika lähti astelemaan Tapion Metsolalinnan. Iloisena ja huoletonna kulki hän järven hiekkaisista rantaa ja kääntyi synkän kuusikon läpi vievälle polulle... Silloin näki hän näyn, joka täytti kauhulla hänen sydämensä. Hän näki ilkeän Syöjättären, joka aina oli häntä vihannut ja hänelle kosta uhannut, tulevan pitkin polkua.

— Kerrankin sinut tapasin, sinä kirottu, joka aina aikeeni tyhjäksi teet, aina apua toimitat kar-

jalaumoille, joihin minä olen petoja ärsyttännyt, karjui Syöjättär kamalalla äänellä. Ikäänkuin lumoutuneena jäi Sinipiika seisomaan paikalleen, voimatta paeta Syöjättären kostonhimosta hekkuvien silmien edestä. Mutta Syöjättär alkoi loitsia kauheita loitsujaan, yhä

kauheampia ja hurjempia, kuta pitemmälle hän niissä ehti. Sinipiika seisoivat avutonna hänen edessään. Hän tunsu, kuinka hänen käntensä ja jalkansa alkoivat jäykistyä, tunsu, kuinka hän vähitellen alkoi kivettyä, mutta ei voinut paeta...

Viimein oli Syöjättär saanut julman tekonsa tehdyksi. Hän oli loitsinut kuusikon polun varrelle paaden, joka harmaaseen kuoreensa kätki Metsolan kauniin ja hyvän Sinipiian. Nyt huusi hän kaamealla äänellä:

— Ja sinä tilassa sinä saat pysyä, kunnes joku vapaaehtoisesti puolestasi henkesi uhraa ja antaa sydänverensä kupeitasi huuhdella!

Sitten poistui hän raivoisana metsään...

Mutta hänen ikeä tekonsa ei salassa pysynyt. Tiainen oksaltaan oli nähnyt ja kuulut kaikki ja riensi niistä kertomaan Tapiolle, metsien kuninkaalle. Surullisena pudisteli Tapio harmaata päätänsä. Hän ei uskonut, että kukaan olisi valmis uhrautumaan Sinipiian puolesta, mutta hän tahtoi kumminkin koettaa pelastaa häntä. Senvuoksi kutsui hän torvenpuhalluksella kansansa valtaistuimensa eteen. Kun kaikki olivat kokoontuneet, kertoi hän, minkä

tiedon tiainen oli hänelle antanut ja kysyi eläimiltään, eikö kukaan heistä tahtoisu verellään aukaista Syöjättären loitsujen lukkoa.

Eläimet katselivat toisiaan epäilevinä, murisivat jotain ja pudistelivat päitänsä kieltävästi. Kukaan ei näyttännyt haluavan luopua elämästä Sinipiian tähden. Silloin kapusi esiin orava-nuorukaisemme ja lausui.

— Herra kuningas! Minä tahdon uhrata sydänvereni.
— Mutta, sanoi Tapio, sinähän olet nuori, kuinka sinä olet valmis kuolemaan?

— Sinipiika oli minun ystäväni ja leikkiverini. Hän on kerran pelastanut minun henkeni metsästäjältä. Minä tahdon nyt pelastaa hänet Syöjättären loitsuista.

Liikutettuna suostui Tapio oravan pyyntöön ja määräsi raakaluontoisen kotkan toimittamaan pyövelin virkaa. Heti otti kotka oravan kynsiinsä ja lensi hänen kanssaan loitsitulle kivelle. Siellä raateli hän julmalla nokallaan rikki oravan nuoren rinnan ja vuodatti säälimättä hänen sydänvertaan paadelle, jotta veri virtana sen kupeita huuhtoi...

Ja kivi alkoi liikkua, alkoi muodostua Sinipiian siron vartalon kaltaiseksi, ja vihdoin oli se kokonaan kadonnut, ja paikalla seisoi Sinipiika ilmielävänä.

— Näin niin pahaa unta, lausui hän. Tuntui, kuin olisi Syöjätär minut loitsinut kiveksi... Mutta mitä tämä on? Miksi on orava-ystäväni hengetön, miksi sen rinta noin raadeltu?

Kotkan täytyi nyt kertoa kaikki, mitä oli tapahtunut. Silloin purskahti Sinipiika itkuun, otti syliinsä oravan hengettömän ruumiin ja lausui:

— Orava-kultani! Miksi et antanut minun olla

siinä tilassa, johon Syöjätär oli minut loitsinut, vaan uhrasit nuoren elämäsi puolestani? Oi, jospa vielä henkiin virkoaisit!

Myöskin Ukko-ylijumala, joka sinisissä sukissaan ja kirjavissa kapiukoissaan käyskenteli kultaisen ruskopilven reunalla, oli nähnyt oravan uhruksen. Se liikutti häntä niin, että hän päätti lahjoittaa hänelle hengen ja antaa Sinipiialle takaisin ystävänsä. Hän lähetti kultasiipisen mehiläisen viemään elämän mettä hopeisella vakkasella Akan aarreatasta.

Nopeasti lensi mehiläinen alas maahan ja toi vakkasen Sinipiialle. Eikä sinipiian tarvinnut muuta kuin hiukkasen kostuttaa elämänmedellä oravan ruumista, kun jo sen suonet alkoivat tykkiä, sen haavat paranivat, ja se virkosi...

Sanomaton riemu syntyi nyt koko Metsolassa. Tapio silitteli ja hyväili pientä oravaa ja nimitti hänet lempieläimekseen, Mielikki ripusti hänen kaulaansa kultaiset vitjat ja kaikki eläimet huudahtelivat ilosta ja ihastuksesta. Mutta kaikista iloisin oli Sinipiika. Hän suuteli ja syleili pientä oravaa ja tanssi kuin raju tuulispää hänen kanssaan ympäri Metsolan avo-roita saleja.

JOHANNES TUOKKOLA.

Viihdytys.

**Ainu lapsi! Ainu vaan,
Ainu rauhan unta.
Alkosalla satelee
Puhteisinta lunta...**

**Lasna uni tyyntä on
Kevättä on taivas.
Äidin laulu väimentaa
Pienimmätkin vaivas.**

**Vaan kun kasvat... Kuo-
huissa**

**Kuljet ulapoita.
Mistä silloin löytänet
Rauhan kanteloita...?**

**Herran luona Jumalan
Paikka ompii parhaïn.**

**Muista häntä, lapsonen,
Muista nuorra, varhain!**

**Siell' ei talvi tuiskua,
Siell' ei lunta, jäätä.
Siell' ei tuulet tuiverra
Kukkaa helopäätä...**

**Siell' on Isä armias
Hina hyvä, hellä.
Siellä lapsi tuuditaan
Kulta kätkeydellä...**

**Ainu lapsi! Ainu vaan,
Ainu uneen Herran
Kukkain kevät aukeaa
Ihanimmïn kerran!**

Pekka R-n.

MERIMIESPAPIN MUISTELMA.

Kaupunkina vieraan maan rannalla tulevat pienetkin muistot kotimaasta rakkaiksi. Arvokkaan muiston viime Suomen matkaltani löysin joku päivä sitten papereitani järjestellessäni. Sattui näet käteeni pieni paperipalanen, jolle oli vapisevalla, epäselvällä käsialalla kirjoitettu jotain. Ensín en oikein tiennyt, mistä se oli paperieni joukkoon tullut, mutta lukiessani sen sisällyksen ikäänkuin avautui eteeni muistojen mailta puoleksi unohtunut kuva.

Olin eräässä rannikkokaupungissa pitämässä merimieslähetysohjelmaa. Jumalanpalvelus oli juuri alkanut. Seurakunnan pappi oli toimittamassa alttaripalvelusta. Olin yksinäni sakaristossa. Olin vaipunut rukoukseen. Tarvitsinhan voimaa ylhäältä voidakseni esittää asiani niin, että se kävisi sydäimestä sydämeen. En huomannut, että sakariston ovi aukeni ja sisään astui vanhanpuoleinen vaimo. Vasta kun hän nöyrästi kysyi, saisiko hän puhella kanssani, kiinnitin huomioni häneen. „Herra pastori“, sanoi hän, „te olette merimiespappi ja tiedätte myös, miten suuret vaarat

merimiehiä uhkaavat, ja miten paljon heidän omaisensa saavat surra ja murehtia heitä. Te olette ehkä joskus tavannut merimiehen äidin, joka itkee poikaansa, jota ei enää koskaan saa tässä elämässä nähdä. Sellainen äiti olen minä. Oli minullakin kerran poika. Hyvä hän aina oli minulle. Niin kiiltii poikaa saapi etsiä. Hän oli ainoa iloni. Vanhuuteni turvaa hänestä toivoin. Opetin häntä rukoukseen. Monasti yhdessä rukoilimme. Vähillä varoillani koetin häntä kouluuttaa. Hän kävi jo kolme luokkaa yhteiskoulua, mutta sitten hän jätti koulun ja lähti merelle. Mieleni tuli siitä niin pahaksi, mutta koetin kumminkin tyytyä kohtalooni ja rukoilin hänen puolestansa. Hänen ensi matkansa oli hänen viimeisensäkin. Nyt ei minulla enää ole poikaa, ei ketään, jota hoitaisin ja vaalisin. Tuntuu niin hakealta, niin yksinäiseltä. Tahtoisin niin mielelläni kertoa teille, miten poikani hukkui ja miten Jumala minulle siitä ihmeellisellä tavalla ilmoitti, mutta en jaksa."

Kyöneleet olivat vuotaneet virtoina hänen poskillaan, ja nyt alkoi hän hillittömästi itkeä. Tuntui, kuin olisivat siteet päässeet valloilleen, kun hän nyt tapasi jonkun, joka ymmärsi hänen suruansa ja otti siihen osaa. „Ei kukaan minusta välitä. Naapuritkin sanovat, että anna sinä sen kuolleen olla rauhassa, äläkä sitä itkullasi kiusaa. He nauravat, kun minä ainokaistani itken. Älkää luulko, pastori, että minä napisen Jumalaa vastaan. Ei, päinvastoin kiitän häntä sydämestäni siitä, että hän on ollut niin armollinen minulle, mutta ymmärrättehän te äidin surun!"

Kyynel tunkihe väkisin minunkin silmäni. Koetin häntä lohduttaa niin hyvin kuin voin.

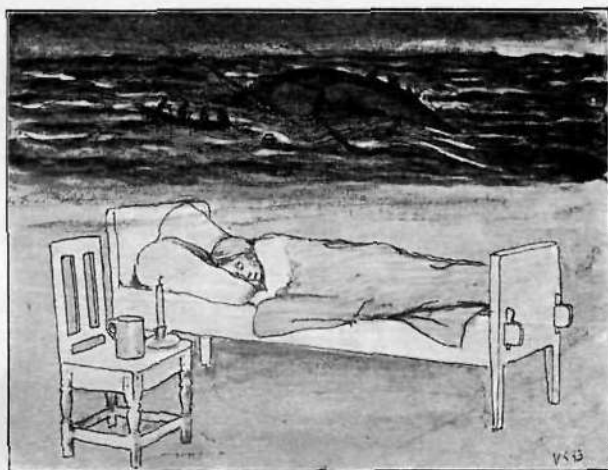
„Olen ollut surusta aivan menehtyä monta kertaa“, jatkoi hän, „mutta Jumala on minua lohduttanut ja auttanut. Suruissani olen kirjoittanut muistiin, miten Jumala otti minulta poikani ja miten hän minulle siitä ilmoitti. Tässä on paperi. Minä annan sen pastorille, niin näette tekin, miten ihmeelliset ovat Jumalan tiet.“

Saarnavirsi alkoi. Seurakunnan pappi tuli sakaaristoon, ja vaimo poistui huomaamattani. Pistin paperin taskuuni. Olin kiitollinen siitä, että Jumala oli vaimon kautta valmistanut minua saarnaani varten. Mutta paperin unohdin moneksi vuodeksi.

Sellainen oli kuva, jonka paperipalanen palautti muistooni. Mieleni lämpeni, ja luin sen uudelleen. Syvä ja liikuttava äidin rakkaus siitä uhkui. Alkuperäisesti, mutta runollisella aistilla kirjoitettuna vaikuttii se mieleeni syvästi. Te äidit, puoliset ja siskot, joita varten erittäin nämät sanat kirjoitan, te ymmärrätte ne. Olettehan itsekkin ehkä poikienne ja omaistenne tähden murehtineet ja rukoilleet. Näin kirjoitti merimiehen äiti:

„Eräänä päivänä, pari viikkoa sen jälkeen, kuin poikani lähti merelle, näin ihmeellisen unen. Minusta tuntui, kuin valkovaatteinen enkeli olisi tullut luokseni, herättänyt minut ja sanonut: „seuraa minua, sillä poikasi hukkuu.“ Minä tunsin itseni ihmeellisen keveäksi ja lensin enkelin kanssa yli meren. Yhtäkkiä viittasi enkeli alaspäin. Alhaalla kuohuvan ja raivoavan meren käsissä näin laivan, pahoin runnellun. Näin, miten miehet juoksivat sinne tänne kannella ja kokivat hakata murtuneitten mastojen

vantteja poikki. Merimiesten joukossa näin omankin poikani. Oi, kuinka häntä sillä hetkellä rakastin, kun näin hänen rotevana ja voimallisena kirveellä vantteja hakkaamassa. Kuulin hänen puhuvan tovereilleen: „jos minä kuolen tässä myrskyssä, ja joku teistä jää eloon, niin sanokaa äidille, että taivaassa tapaamme toisemme.“ Tuntui, kuin elämän virrat olisivat näitä sanoja kuullessani virranneet ruumiini lävitse. Katsoin taas alas ja näin, että laiva oli murtunut keskikohdalta. Neljä miestä pääsi hyppäämään laivaveneeseen, muut katosivat syvyyteen. Heidän joukossaan oli minunkin poikani. Sydämeni kutistui kauhusta. En saanut sanaakaan suustani. Tunsin, miten enkeli tarttui käteeni, ja kuulin hänen kuiskaavan: „Siunaa poikasi hauta!“ Minä liitelin juuri sille kohdalle, mihin poikani oli vaipunut ja sanoin: „Jeesus poikaani siunatkoon! Taivaassa tapaamme toisemme.“ Samassa heräsin unestani.

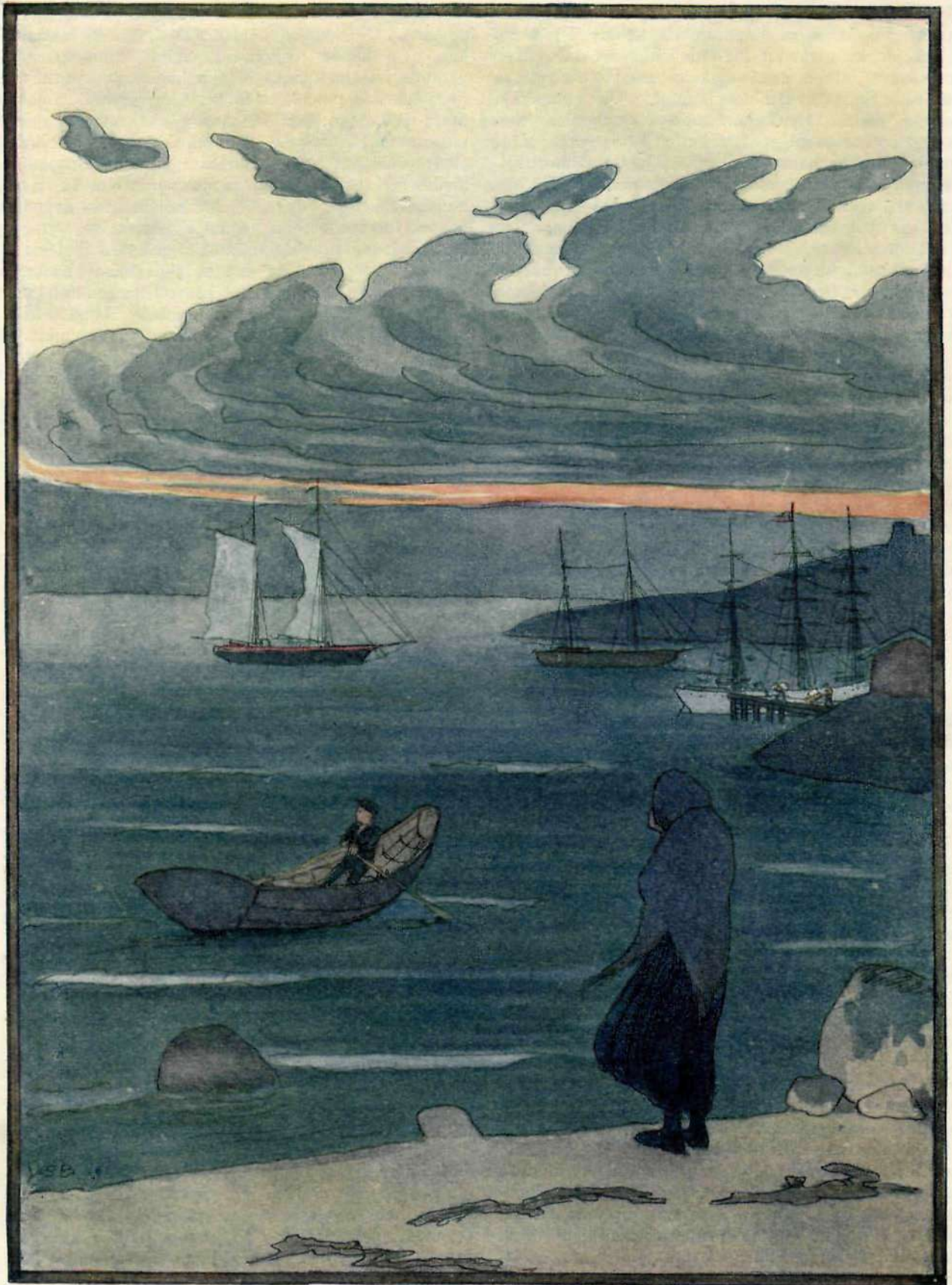

Kello löi juuri kaksi. En voinut enää nukkua. Levoton aavistus täytti mieleni. Viikon verran odotin tietoja kuumeen tapaisessa jännityksessä. Vihdoin tuli tieto, että uneni oli totta. Samana yönä, jona näin uneni, oli laiva tehnyt haaksirikon. Poikani oli hukkunut. Vaan neljä miestä oli pelastunut. He toivat minulle pojaltani terveiset.

„Jos minä kuolen tässä myrskyssä, niin sanokaa äidilleni, että taivaassa tapaamme toisemme, näin kuului poikani tervehdys. Ilon väreet kulkivat kautta koko ruumiini kuullessani nuo samat sanat, jotka unessani olin kuullut. Sydämeni täyttyi kiitoksella taivaan Herraa kohtaan, vaikka silmä kyynelti. Ihanalla tavalla oli hän minua lohduttanut.

Rakas oma poikani! Taivaassa siis saamme tavata toisemme. En voi edes pystyttää merkkiä haudallesi enkä sitä kukkasilla koristaa. Mutta siitäkin on Jumala pitänyt huolen. Hän on antanut sinulle kukkaisseppeleen, joka ei koskaan lakastu. Kun aurinko nousee ja sen ensi säteet leikkivät veden pinnalla, muodostavat ne lakastumattoman kukkaisseppeleen meren haudoille. Joka aamu, kun nousen työhöni, ja näen auringon valavan ensi säteitään yli meren pinnan, muistan poikaani ja hänen kukkaisseppelettään.“

TOIVO WALTARI.

ÄIDIN POIKA LÄHTEE MERELLE. (Katso kertomusta edelliseltä sivulta).

MATALEENA JA JEESUS.
(Jäljennös A. EDEL FELTIN taulusta).

KUINKA PAAVO SAI OMAT HOUSUT.

Elämänsä ensimmäiset vuodet oli Paavo pitänyt mekkoa. Hänellä oli kaksi vanhempaa sisarta, joiden mekkoja oli hänelle jäänyt. Ja mitäpä väliä sillä olikaan pienenä ollessa. Polven korkuisena se jo oli hieman toista. Silloin toiset pojat alkoivat hänelle nauraa, jopa jotkut tyttöksikin sanoivat.

— Minä en ole tyttö, sanoi hän vastaan.

— Kuka tietää. Kaisa taitaa olla nimesikin.

— Paavopaan minä olen.

— Mutta tyttöjen tukkakin sinulla on. Hänellä todellakin oli korvanlehden tasalle ulottuvat valkoset hiukset.

— Minäpä lähden äidin luokse, koska sinä sanot minua tytöksi, vastasi Paavo ja meni pihan yli niin, että mekon helmat hulmusivat.

— Äiti, onko minulla tyttöjen tukka? kysyi hän heti pirttiin tultuaan.

— Miehen tukka se on, vastasi äiti ja otti hänet syliinsä.

— Mutta minulla on tyttöjen mekkokin, niin sanoi Kantalan Pekka.

— Samallaainen on kaikilla pienillä pojilla.

— Minäpä olen suuri. Äiti, minä ottaisin housut.

— Ne saat isommaksi tultuasi.

— Jo minä jaksan housut kantaa. Äiti, anna jo tänäpäivänä minulle housut, kuulitko, anna hyvä äiti.

Nauraa laski äiti hänet sylistään, meni sitten

aittaaan, toi sieltä veli Antin vanhat housut ja alkoi niitä pukea Paavon ylle. Kovin ne olivat suuret. Lahkeet laahasivat maata, ja leveyttäkin oli kaksin kerroin. Paavo kääri lahkeet kokoon, piti molemmilla käsillään housun kauluksesta kiinni ja alkoi te-pastella ympäri lattiaa.

— Joko sinä rupeat niitä pitämään?

— Jo, vastasi Paavo ja meni isänsä luokse talliin. Isänkin suu vetäytyi nauruun. Sitten hän otti pojan käsivarrelleen ja toi hänet tupaan.

— Laitappa tämän miehen housuihin viileke, että kädet saisivat olla vapaana, sanoi hän äidille. Heti tarttui äiti neulaan ja neuloi Paavolle viilekkeen, joka juoksi oikean olkapään yli vasemmalle sivulle. Nyt kädet pääsivät vapaasti heilumaan, kuten miesten konsanaan. Iloissaan lähti hän kartanolle juoksen-telemaan.

Siellä hän yhtyi taas Pekkaan.

— Nyt minä olen mies, minulla on omat housutkin. Näissä on viileke, taskut ja nappi, katso vaan!

Pekka vähän naurahti Paavon nähtyään, katseli häntä toisella ja toisella silmällään ja virkkoi:

— Niin näkyy olevan, mutta en minä tuollaisia panisi jalkaani. Ei kenenkään housuissa ole noin leveitä lahkeitakaan eikä viilekeitä. Vyö, tällainen nahkanen, kuin isä minulle teki, on aina housuihin kuuluva.

Paavo alkoi vertailla tamineitaan Pekan housuihin ja meni sitten kotiinsa uusien housujen pyytämään.

— Pidä vaan niitä, vastasi äiti.

— Nämä ovat niin leveät, eikä minulla ole nahkavyötäkään niinkuin Pekalla.

— Minä laitan sinulle vyönkin, lupasi äiti ja otti naulasta nuoran palan.

— Ei nuorasta, ei nuorasta, nahasta se pitää olla, esteli Paavo ja pyöreälle poskelle vieräsi pari kynneltä.

— Kyllä tämä kelpaa vanhojen housujen kanssa, lohdutteli äiti ja sitoi nuoran hänen vyölleen. Sitten kun nämä housut menevät rikki, kudon minä pojaleni uudet housut. Eikö niin?

— Niin. Milloinkas nämä rikki menevät? Saanko minä silloin heti uudet housut?

— Saat, vastasi äiti lempeästi.

Sillä kertaa unhotti Paavo housut ja vyön ja rupesi sisariensa kanssa leikkimään. Iltapäivällä yhtyi hän vielä Pekkaankin, jolle hän heti kertoi äitinsä lupauksen.

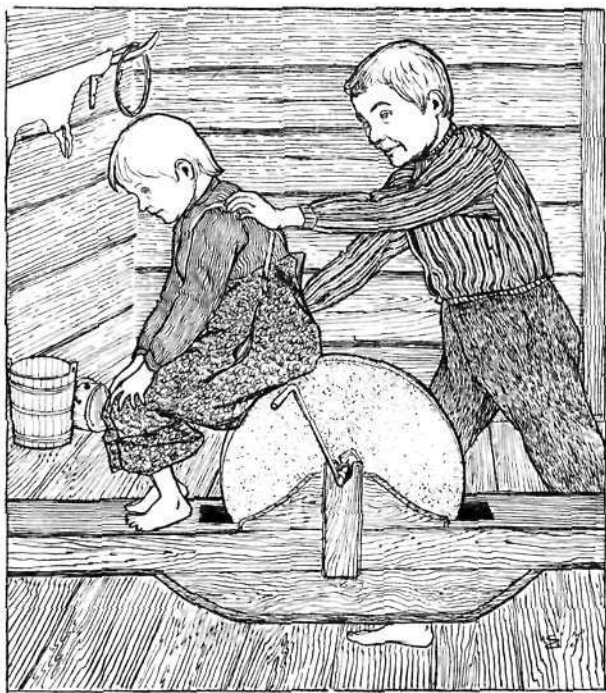
— Siinä tapauksessa sinä saat jo huomenna uudet housut.

— Menevätkö nämä niin pian rikki?

— Konsteilla, veikkoseni; minä tiedän hyvän keinon.

— Minkälaisen? Neuvo se minullekin.

— Tule sitten tänne, sanoi Pekka ja veti Paavo kädestä kotaan, jonne oli Kantalan tahko asetettu. Pekka kiipesi sen päälle, asettui siihen niin istumaan, että takapuoli kosketti tahkoon, ja alkoi sitten selvittää:

— Istu sinä tässä tällä tavalla. Paina ensin näin hiljaa, vähän kerrassaan, silloin se menee heti puhki. Minä tulen sinne pyörittämään.

Paavo nousi vuorostaan tahkopuille ja asettui Pekan neuvon mukaan, jolloin Pekka hyppäsi alas.

— Joko minä annan masinan käydä?

— Ei vielä, näinkö? Nyt on valmis, hiljaa ensin!

Pekka alkoi vakavasti vääntää, mutta samassa Paavo kellahtikin nurin niskoin maahan ja rupesi kovasti itkemään.

Pekka lakkasi pyörittämästä ja lähti juoksemaan pois. Pian kumminkin saapui Kantalan emäntä Paavon luokse ja vei hänet kotiin.

— Noin se käy kun luvatta kylään menee, sanoi isä.

— Älä itke, lohdutteli äiti ja paineli Paavon päähän ilmestynyttä kuhmua. Pian oli kaikki ennallaan. Yksin housutkin olivat eheinä. Tämä kyllä kiusasi Paavoja, mutta Pekan pyydykseen ei hän tahtonut ruveta. Yksin hän alkoi miettiä keinoa niiden hajottamiseen. Ja kerran leikkiessään pirtin takana olevalla kalliolla hän keinon keksikin. Sattumalta laski hän vinon kallion syrjää alas. Se tuntui ottavan kiinni jalkapohjiin. Hän meni korkeammalle, istahti kalliolle ja laski luikua alas, vielä kerran... toisen... kolmannenkin... Ennen pitkää olivat aukot takapuoliin tulleet. Mielissään meni hän äitinsä luokse, näytti hänelle housunsa reikiä ja sanoi:

— Katsokaa, nyt nämä ovat rikki! Joko minä saan uudet housut?

Äiti löi käsiään yhteen ja huudahti:

— Mikä niistä on takapuolet hangannut?

Paavo alkoi kertoa. Nytpä äiti tuli totiseksi, tarttui hänen valkeaan tukkaansa ja vei Paavon nurkkaan. Mutta kääntyessään hänestä pois päin vetäytyi hänen suunsa hymyyn nähdessään paidanhelman riippuvan suurista reijistä. Tämän jälkeen Paavo ei uskaltanut uusia housuja pyytää. Ja pari viikkoa juoksenteli hän rikkinäisissä housuissa, joiden takaa pisti valkea helmus ulos. Silloin heille tuli räätäli, ja hän teki Paavolle omat housut.

HEIKKI SOISALO.

„MATALEENA JA JEEBUS.“

Raamatun kertomuksesta tunnemme, kuinka Vapahtajamme Jaakobin lähteellä puhutteli samarialaista vaimoa, sanoi hänelle ilmi kaikki, mitä hän salaisuudessa oli tehnyt ja pakoitti hänet siten tuntemaan oman pahuutensa ja ikävöimään armoa. Tästä tapahtumasta oli katolilaisena aikana suomalainen kansanrunoilija kuullut suullisena tarinana kerrottavan. Lukea ei hän sitä saanut; sillä Raamatun pyhät opetukset säilytettiin latinankielisessä asussa. Mutta hän innostui kertomukseen ja sepitti siitä kauniin runon.

Samarian vaimosta teki hän suomalaisen Matalena-neidon. Matalena oli kevytmielinen, ylpeä ja komeileva tyttö, joka

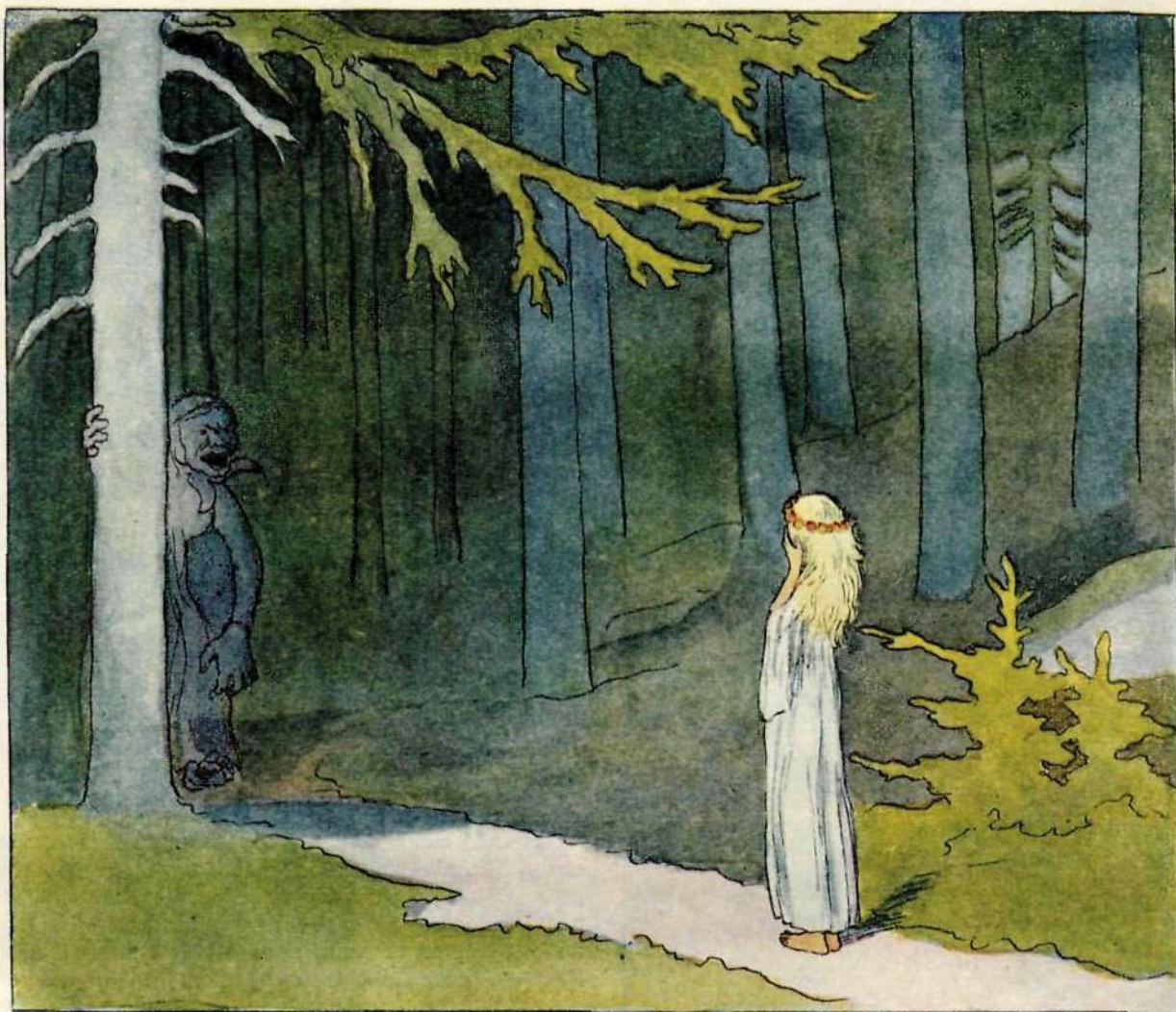
„Palkin polki permantoa
Hänen korkokengillensä,
Hirren kynnystä kulutti
Heleillä helmoillansa.“

Mutta kun hän kerran nouti lähteeltä vettä, tuli, niin ker-
too runo, Jeesus karjalaisena paimenena pyytämään häneltä
juoda. Vastaukseksi antoi Matalena kopeita sanoja. Mutta
Herran läpitunkeva katse ja sielun salaisuuksiin tähtäävät sa-

nat saivat Matalenan nöyrytmään. Hän katsoi paimeneen ja
näki jumalallisen hohteen säteilevän hänen otsallaan. Ylpeä,
paljon rikkonut neito huomasi edessään taivaallisen tuomarin
mutta myöskin anteeksi-antajan. Hän vaipui Vapahtajan jal-
koihin, alkoi vuodattaa katumuksen vuolaita kyyneleitä, pesi
niillä Jeesuksen jalat ja rukoili epätoivossaan:

„Pane minut, Herra Jeesus,
Pane minut minnes tahdot,
Silloiksi meren selälle,
Lahopuiksi lainehille,
Joka tuulen turjotella
Joka lainehen laella.“

Tästä kansanrunon kuvaamasta kohtauksesta on etevä
suomalainen taidemaalari maalannut sängen vaikuttavan taulun,
jota säilytetään Helsingissä Ateneumin kokoelmissa. Niitä lap-
sia varten, jotka eivät ole tilaisuudessa tätä ylevää taide-
teosta katselemaan, olemme hankkineet siitä tähän „Joulu-
pukkiin“ jäljennöksen. Kaksi lehteä alkuun päin, ja se on
edessänne.

„Sinipiika jäi paikoilleen voimatta paeta Syöjättären kostonhimosta hehkuvien silmien edestä.“

(„Orava ja Sinipiika“).

Kosken rannalla.

Kosken rannalla kalliolla
Nuori istuvi neitonen
Surumieliin ja kyynelsilmin
Kosken kuohua katsellen.

„Ymmärrän sinut kosken aalto,
Tiedän miks sua rakastan;
Tunnen intosi hehkuvaisen
Tässä nuoressa rinnassan.“

„Minne, minne sa, kosken aalto,
Vaahтоваipassa riennät näin?
Mikä into sun mieltäs valtaa,
Mikä voima vie eteenpäin?“

„Ihanainen on kevät aika,
Kaunis, kallis on kotimaa,
Eteenpäin toki yhä riennän
Täällä levätä en mä saa.“

Halto vastasi: „Esteet tiellä,
Kaikki kableet ma katkaisen;
Meren syliin mä riennän, siellä
Tyynnä tyytyn riemuitsen.“ —

„Huta Jeesus, ett' esteet tiellä,
Kaikki kablehet katkaisen,
Taivaan korkeudessa siellä
Luonas vapaana riemuitsen.“

C. C. S.

Reippaasti.

LASTEN PIIRISSÄ.

Otto K.

1 Kaik - ki pie - net ys - tä - - väm - me Pyö - - ri kääm - me pii - ris - säm - me. Ei nyt huo - li

pai - - - na, Lau - la - kaam - me las - ten suul - la Kau - - ni - his - ti kaik - kein kuul - la,

Siit' on i - lo ai - - - na. Tän - ne päin Noin ja näin Liik - - ku - kaam - me

lä - hek - käin. Taak - se - kin Reip - pa - hin As - tu - kaam - me as - ke - lin.

2. Leikkikäämme hupaisasti,
Sievästi ja vilkkahasti
Toimiemme lomaan.
Pian koulu työtä jatkaa,
Jonka jälkeen meill' on matkaa
Kotihimme omaan.
Hetkisen,
Lapsonen,
Laula vielä leikkien.
Yhä vaan
Riemuitaan
Armahasti aikanaan.

3. Leikki pikku huolet poistaa.
Meidän silmist' ilo loistaa
Niinkuin aamun valo.
Rinta kohoo rohkeasti.
Sydän sykkii uljahasti,
Miel' on puhdas, jalo.
Elo on
Huoleton
Niinkuin kaste nurmikon.
Sydämin
Puhtoisin
Käymme aina leikkihin.

AAPO P.

